

Villa Huovila (tiivistelmä)

La Belle Epoque vauhditti ulkomaalaisten talvi asukkaiden asettumista Nizzaan. Suomalaisia asui Nizzassa jo 1870-luvulla. Lehtien palstoilta löytyy vapaaherra Fritjof Mannerheim ja myös kenraali Julius Hackamann. Molemmat asuivat omissa huviloissaan Nizzassa mutta ainoa joka itse rakennutti Nizzaan oli Kärkölälläinen insinööri Carl Constantin Collin.

Villa Huovila sai yleisestä käytännöstä poiketen nimen omistajan Suomessa olevan Huovilan ratsutilan mukaan eikä omistajan nimen mukaan. Tilaan liittyi aikanaan surullinen tapahtuma kun Carl Constantinin isän Carl Johanin ensimmäinen avioliitto päättyi nuoren äidin ja lapsen kuolemaan ensimmäisen avioliittovuoden aikana. Isän solmittua uuden avioliiton Pyhäniemen kartanon Ida Carolina Detloffin kanssa syntyi kolme poikaa josta nuorin sai saman nimen kuin aikaisemman avioliiton Huovilassa syntynyt poikalapsi. Kun perheen mahtava maanomistus periytyi, sai nuorin poika Carl Constantin Huovilan ratsutilan.

Kouluaikana asui Collinin perhe tulevan antropologi Edvard Westermarckin vanhempien kodin yhteydessä Antinkadun varrella Helsingissä. Pojista tuli elinaikaisia ystäviä ja yhteisiä kesiä vietettiin Huovilassa.

Tiet erkanivat kun Collin ryhtyi opiskelemaan insinööriksi Pariisissa. Valmistumisensa jälkeen ryhtyi Collin aluksi moninaiisiin projekteihin jossa aikansa uusinta tekniikkaa sovellettiin. Oli maamme ensimmäinen maantiellä kulkeva höyryveturi ja moninaisia rakennusprojektiä joista Huovilan linnamainen päärakennus jäi kesken niin kuin Collinin yritykset monesti muutoinkin. Westermarckin antropologiset tutkimukset, Jules Vernen kertomukset ja moni muu aikansa matka kertomus sai insinöörin innostumaan kaukomaista. Hän matkusti useasti ja maapalloa tuli kolmeen kertaan kierretyksi.

Nizzaan hän seurasi esikuvansa ja Aulangon rakentajan eversti Hugo Standertskjöldin jalanjalkia. Täällä hän löysi toisen everstin Victor Tuderuksen joka mikkeliäläisen Anna Tuderuksen (os. Pylkkänen) kanssa pitivät kotinsa ovet avoimena rue Diderotilla. Täällä hän tapasi taiteilija Adolf von Beckerin, kirjailijat Helmi Setälä, Aino Kallas, Helena Westermarck, Hilma Pylkkänen ja islamin naisista kirjoittanut taiteilija Maria Wiikin siskotytär Elsa Lindberg Dovlette. Collin oli mieltynyt ruusuihin ja hän löisikin Tuderusten ystävien joukosta Veikko Valtosen Nizzalainen ruusujenviljelijä joka diplomaattiuran jälkeen viihtyi Joel Lehtosen kanssa Ollilan tilalla Keuruulla.

Myös Villa Huovilan arkkitehti Marius Allinges liikkui Tuderusten suomalaisvieraiden kanssa. Villa Huovilan piirustukset valmistuivat loppuvuodesta 1907 ja neljä vuotta myöhemmin viimeisteltiin julkisivut Françoise Virieuxin Pariisissa veistetyllä naispatsaalla. Rakennus edusti Art Noveaut, moderni tyyliuuntauus joka hyvin myöhäisessä vaiheessa tuli Nizzaan ja suomalaisten jugend innostus on kenties Collinin kautta tullut arkkitehdin tietouteen. Tuderusten Nizzan ystävien joukossa oli Helsinkiin jugenditalon rakennuttanut apteekkari Aron Grönkvist sekä myös Viipurissa arkkitehtina toiminut Eduard Dippel.

Villa Huovilan valmistumisen aikaan matkusti Collin nykyisen Kenian alueella kantajien ja täydellisen värivalokuvaus varustuksen kanssa yrittäen m. m. päästä aikaisemmasta tuntemansa Akseli Gallen Kallelan puheille. Audienssia ei suotu joten taitelijan tytär vei Collinin viestin isälleen: *On turha enää maalata kun värivalokuvaus on keksitty.*

Villa Huovila oli tänä aikana vuokrattu ensin Carl Collinin veljelle joka hiljan oli hävinnyt rahaa pelisaleissa ja joutunut luopumaan Pyhäniemen kartanosta. Veli saapui kuitenkin autolla Suomesta ja seuraavana vuokralaisena olikin Suomessa autoja myyvä Sergej Nikolajeff junior.

Nikolajeffin ura oli lähtenyt jyrkkään nousuun kun hän 1905 ryhtyi myymään konttorikoneita ja automobiileja Helsingissä. Hän mieltä Promenade des Anglaisiin jossa 1904 oli hurjasteltu yli 150 kilometrin nopeudella. Anna Tuderus oli raportoinut Hufvudstadsbladetissa huimaavasta vauhdista ja Nikolajeff itse oli voittanut Suomen ensimmäisen autokilpailun vuonna 1910 Viipurissa.

Rakennusprojektit, ylelliset matkat ja uhkapelit söivät Collinin varoja ja joulukuussa hän möi Villa Huovilan Sergej Nikolajeff juniorille joka antoi huvilan joululahjaksi vaimolleen Olga (os. Falin). Rahat piti pääosin siirtää vasta kun kauppa oli Ranskassa saanut lainvoiman mutta Kärkölän Huovilasta nähdessä peninkulman päässä olevan Mommilan veriteot sai Collinin kauhistumaan ja pyytämään nopeutettua osasuoritusta. Olihan Alfred Kordelin kuten hänkin rakentanut arkkitehdin piirtämän huvilan rantamaisemiin (Kultaranta). Matkustus Nizzaan ei tuolloin kuitenkaan onnistunut

Nikolajeffin liiketoiminta muuttui näinä aikoina. Hän ryhtyi ensimmäisen maailmasodan aikana laajamittaisesti toimittamaan sotatarvikkeita venäjän armeijalle ja saksalaisten komento Helsingissä

toukokuussa 1918 sai teollisuusmiehen pakenemaan ensin Kööpenhaminaan. Lankonsa kanssa omistamassa talossa podettiin kuitenkin espanjan tautia. Kaikki eivät selvinneet ja Nikolajeff lähti perheineen toipumaan ensin Villa Huovilaan ja myöhemmin Aix les Bainsiin jossa hän kuitenkin kuoli äkillisesti kesäkuussa 1920.

Villa Huovilaa emännöi tämän jälkeen seuraavaan sotaan miltei yhtäjaksoisesti Olga Nikolajeff pitäen aika ajoin yllä epävirallista huone aamiaisella toimintaa. Vieraita ja sukulaisia kävi tiuhaan ja Suomesta saapui Sergej Nikolajeffi juniorin liikututtavia. Talossa toimi myös bridgepiiri johon taiteilija Juho Rissanen osallistui. Tuderusten ajoilta olivat tutut rva Dippel sekä Carl Constantin Collin. Sukulaisiin kuului Collinin ystäväpariskunta Wera ja Karl Alfred Welin joka oli m.m. Helsingin Brondinin konditorian omistaja ja Collinin pitkä aikainen ystävä Kärkölästä.

Nikolajeffien tytär joka oli neljäs Suomessa syntynyt Villa Huovilan omistaja avioitui Auguste Maïconin kanssa Helsingissä 1926. Maïcon oli pioneeri ja sankarilentäjä Rivieralta josta on kirjoitettu kirja ja hänen mukaansa on myös nimetty eräs kiertoliittymä Nizzan lentokentän kupeessa. Pariskunta asui Villa Huovilassa ja siellä pohdittiin ja rahoitettiin myös mykkäfilmejä joita tuotettiin Maïconin filmistudiossa. Näistä filmeistä näytettiin ainakin ”Rakkauden saari” Helsingin elokuvataattereissa.

Seuraava sota päätti Olga Nikolajeffin kauden huvilassa. Villa Huovilassa pitkään viihtyneiden sukulaisten luona Puolassa joutui Olga Nikolajeff ja isäntäväki puna-armeijan vangeiksi. Puolalaisten kohtalo oli naisten osalta karkotus Siperiaan kun taas miehet saivat kuulan niskaansa Katynissa. Olga Suomen kansalaisena pidettiin talvisodan ajan vankina Moskovassa kunnes lentokuljetus Helsinkiin järjestyi.

Villa Huovilaa hän ei enää nähnyt ja sodan jälkeen palasi Promenade des Anglaisin huvilaan Olgan Siperiasta vapautunut sisko sekä huvilan perinyt tytär. Sotilaskäytössä kärsinyt talo olisi vaatinut remonteja johon tytär ei halunnut ryhtyä ja vuonna 1949 myytiin Villa Huovila ranskalaiselle oltuaan lähes 40 vuotta suomalaisessa omistuksessa.

Säveltäjä Armas Launis Launis oli 30-luvulla juurtunut Nizzaan ja sodan aikana viljeli hän Carl Constantin Collinin Fabronin huvilalla vihanneksia. Tontin Collin hankki jo 1907 ja seuraavana vuonna rakensi hän sinne pienen kaksion kokoisen talon ja edelleen 1926 tornillisen huvilan jyrkälle rinteelle jossa hän viljeli viiniä ja kukkia.

Collin kuoli sodan aikana. Fabronin huvila joka oli testamentattu Svenska litteratur sällskapetille jäi perintöriidan takia vailla hoitoa. Kun seuran edustaja tarkasti huvilan kuusikymmentä luvun alussa asian taas tulletua ajankohtaiseksi totesi hän että kiinteistö oli pahasti rappeutunut ja että veroseuraamusten takia ei ollut mielekäästä vastaanottaa lahjaa joten siitä luovuttiin. Kiinteistö joutui Ranskan valtiolle ja paikalle on tänään rakennettu kerrostaloja.

Villa Huovila joutui vähitellen kiinteistökeinottelijoiden käsiin ja kolmelle rinnakkaiselle pientontille haluttiin kerrostalo. Yksi kieltäytyi myymästä Villa Huovilan ollessa keskimmäisenä. Hanke raukesi ja Villa Huovila pelastui aikakauden purkuvimmasta aivan ihmeen kaupalla. Kahdeksankymmentäluvulla osti pariisilainen lääkäri huvilan ja rakensi sinne kolmannen kerroksen sekä siiven sisäänajokujan ylle.

Tänään Villa Huovilalla on jälleen uusi isäntä.

Helsingissä
11.11.2013
Kenneth Danielsen